

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kuues koda)

11. jaanuar 2024*

Apellatsioonkaebus – Ühine välis- ja julgeolekupoliitika – Süüria vastu suunatud piiravad meetmed – Meetmed isikute suhtes, kes on seotud isikute ja üksustega, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid – Isikute loetelu, kelle suhtes kohaldatakse rahaliste vahendite ja majandusressursside külmutamist – Tõend selle kohta, et apellandi nime kandmine sellesse loetelusse on põhjendatud

Kohtuasjas C-524/22 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 4. augustil 2022 esitatud apellatsioonkaebus,

Amer Foz, elukoht Dubai (Araabia Ühendemiraadid), esindaja: advokaat L. Cloquet,

apellant,

teine menetlusosaline:

Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: M. Bishop ja T. Haas,

kostja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (kuues koda),

koosseisus: koja president T. von Danwitz (ettekandja), kohtunikud P. G. Xuereb ja A. Kumin,

kohtujurist: L. Medina,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: inglise.

otsuse

- 1 Amer Foz palub oma apellatsioonkaebuses tühistada osaliselt Euroopa Liidu Üldkohtu 18. mai 2022. aasta otsus Foz vs. nõukogu (T-296/20, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“, EU:T:2022:298), millega Üldkohus jättis rahuldamata tema hagi, milles ta palus tühistada
 - nõukogu 17. veebruari 2020. aasta rakendusotsus (ÜVJP) 2020/212, millega rakendatakse otsust 2013/255/ÜVJP, mis käsitleb Süüria vastu suunatud piiravaid meetmeid (ELT 2020, L 43 I, lk 6), ja nõukogu 17. veebruari 2020. aasta rakendusmäärus (EL) 2020/211, millega rakendatakse määrust (EL) nr 36/2012, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses olukorraga Süürias (ELT 2020, L 43 I, lk 1) (edaspidi koos „esialgsed aktid“);
 - nõukogu 28. mai 2020. aasta otsus (ÜVJP) 2020/719, millega muudetakse otsust 2013/255/ÜVJP, mis käsitleb Süüria vastu suunatud piiravaid meetmeid (ELT 2020, L 168, lk 66), ja nõukogu 28. mai 2020. aasta rakendusmäärus (EL) 2020/716, millega rakendatakse määrust (EL) nr 36/2012, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses olukorraga Süürias (ELT 2020, L 168, lk 1) (edaspidi koos „2020. aasta loeteludesse jätmise aktid“), ning
 - nõukogu 27. mai 2021. aasta otsus (ÜVJP) 2021/855, millega muudetakse otsust 2013/255/ÜVJP, mis käsitleb Süüria vastu suunatud piiravaid meetmeid (ELT 2021, L 188, lk 90), ja nõukogu 27. mai 2021. aasta rakendusmäärus (EL) 2021/848, millega rakendatakse määrust (EL) nr 36/2012, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses olukorraga Süürias (ELT 2021, L 188, lk 18) (edaspidi koos „vaidlusalused aktid“),

osas, milles neis aktides kanti ja jäeti tema nimi neile aktidele lisatud loeteludesse.

Õiguslik raamistik

- 2 Nõukogu 31. mai 2013. aasta otsuse 2013/255/ÜVJP, mis käsitleb Süüria vastu suunatud piiravaid meetmeid (ELT 2013, L 147, lk 14; parandus ELT 2016, L 336, lk 42), mida on muudetud nõukogu 12. oktoobri 2015. aasta otsusega (ÜVJP) 2015/1836 (ELT 2015, L 266, lk 75), artiklis 27 on sätestatud:

„1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et hoida ära I lisas loetletud isikute, kes vastutavad tsiviilelanike vastu suunatud vägivaldsete repressioonide eest Süürias, režiimist kasu saavate või seda toetavate isikute ja nendega seotud isikute sisenemine oma riigi territooriumile või selle läbimine.

2. Kooskõlas põhjendustes 5 kuni 11 esitatud nõukogu hinnangute ja otsustega Süüria olukorra kohta, võtavad liikmesriigid samuti vajalikud meetmed, et nende territooriumile ei siseneks ega nende territooriumi ei läbiks järgmised isikud:

- a) Süürias tegutsevad juhtivad ettevõtjad;
- b) Assadi või Makhloufi perekonna liikmed;
- c) pärast 2011. aasta maid ametis olnud Süüria valitsuse ministrid;

- d) pärast 2011. aasta maid teenistuses olnud Süüria relvajõudude liikmed koloneli auastmes ja sellega võrdväärnes või sellest kõrgemas auastmes;
 - e) pärast 2011. aasta maid ametis olnud Süüria julgeoleku- ja luureteenistuse liikmed;
 - f) režiimiga seotud relvastatud üksuste liikmed või
 - g) keemiarelva leviku sektoris tegutsevad isikud,
- ning nendega seotud I lisa loetletud isikud.

3. Ühte lõikes 2 osutatud kategooriasse kuuluvaid isikuid ei kanta ega jäeta I lisa esitatud isikute ja üksuste loetellu, kui on piisavalt teavet selle kohta, et nad ei ole või enam ei ole režiimiga seotud või ei mõjuta seda või ei kujuta tegelikku kõrvalehoidumise riski.

4. Kõik loetellu kandmise otsused tehakse individuaalsel alusel ja juhtumipõhiselt, võttes arvesse meetme proportsionaalsust.

[...]“.

3 Otsuse 2013/255, mida on muudetud otsusega 2015/1836, artikli 28 lõigetes 1–5 on sätestatud:

„1. Külmutatakse kõik rahalised vahendid ja majandusressursid, mis kuuluvad I ja II lisa loetletud isikutele, kes vastutavad tsiviilelanike vastu suunatud vägivaldsete repressioonide eest Süürias, režiimist kasu saavatele või seda toetavatele isikutele ja üksustele ning nendega seotud isikutele ja üksustele, või mis on nende omandis, valduses või kontrolli all.

2. Kooskõlas põhjendustes 5–11 esitatud nõukogu hinnangute ja otsustega Süüria olukorra kohta, külmutatakse kõik rahalised vahendid ja majandusressursid, mis kuuluvad järgmistele isikutele või on nende omandis, valduses või kontrolli all:

- a) Süürias tegutsevad juhtivad ettevõtjad;
 - b) Assadi või Makhloufi perekonna liikmed;
 - c) pärast 2011. aasta maid ametis olnud Süüria valitsuse ministrid;
 - d) pärast 2011. aasta maid teenistuses olnud Süüria relvajõudude liikmed koloneli auastmes ja sellega võrdväärnes või sellest kõrgemas auastmes;
 - e) pärast 2011. aasta maid ametis olnud Süüria julgeoleku- ja luureteenistuse liikmed;
 - f) režiimiga seotud relvastatud üksuste liikmed või
 - g) keemiarelvade leviku sektoris tegutsevate üksuste, agentuuride, asutuste või institutsioonide liikmed,
- ning nendega seotud I lisa loetletud isikud.

3. Ühte lõikes 2 osutatud kategooriasse kuuluvaid isiku[i]d, üksusi või asutusi ei kanta ega jäeta I lisas esitatud isikute ja üksuste loetellu, kui on piisavalt teavet selle kohta, et nad ei ole või enam ei ole režiimiga seotud või ei mõjuta seda või ei kujuta tegelikku kõrvalehoidumise riski.
4. Kõik loetellu kandmise otsused tehakse individuaalsel alusel ja juhtumipõhiselt, võttes arvesse meetme proportsionaalsust.
5. Rahalisi vahendeid ega majandusressursse ei anta otse ega kaudselt I ja II lisas loetletud füüsiliste või juriidiliste isikute või üksuste käsutusse ega nende toetamiseks.“
- 4 Nõukogu 18. jaanuari 2012. aasta määruse (EL) nr 36/2012, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses olukorraga Süürias ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 442/2011 (ELT 2012, L 16, lk 1), mida on muudetud nõukogu 12. oktoobri 2015. aasta määrusega (EL) 2015/1828 (ELT 2015, L 266, lk 1), artikli 15 lõigetes 1a ja 1b on ette nähtud:
- „1a. II lisas esitatud loetelu sisaldab ka füüsilisi ja juriidilisi isikuid, üksusi ja asutusi, kelle puhul nõukogu on kooskõlas [otsuse 2013/255] artikli 28 lõikega 2 tuvastanud, et nad kuuluvad ühte järgmis[t]est kategooriatest:
- a) Süürias tegutsevad juhtivad Süüria ettevõtjad;
 - b) Assadi või Makhloufi perekonna liikmed;
 - c) pärast 2011. aasta maid ametis olnud Süüria valitsuse ministrid;
 - d) pärast 2011. aasta maid teenistuses olnud Süüria relvajõudude liikmed koloneli auastmes või sellega võrdväärsetes või sellest kõrgemas auastmes;
 - e) pärast 2011. aasta maid ametis olnud Süüria julgeoleku- ja luureteenistuse liikmed;
 - f) režiimiga seotud relvastatud üksuste liikmed;
 - g) isikud, üksused, asutused, organid või institutsioonid, kes tegelevad keemiarelvade levitamisega;
- ning nendega seotud füüsilised või juriidilised isikud ja üksused, kelle suhtes ei kohaldata käesoleva määruse artiklit 21.
- 1b. Lõikes 1a osutatud kategooriatesse kuuluva[i]d isikuid, üksusi ja asutusi ei kanta II lisas esitatud isikute, üksuste ja organite nimekirja ning neid ei hoita selles nimekirjas, kui on piisavalt teavet selle kohta, et nad ei ole või ei ole enam režiimiga seotud või ei mõjuta seda või ei kujuta tegelikku kõrvalehoidumise riski.“

Vaidluse taust

- 5 Vaidluse taust on esitatud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 2–27. Käesoleva menetluse huvides võib selle kokku võtta järgmiselt.

6 Apellant on Süüria kodanikust ettevõtja, kelle nimi lisati rakendusotsusega 2020/212 ja rakendusmäärusega 2020/211 vastavalt otsuse 2013/255 I lisa A jaos („Isikud“) oleva loetelu 291. reale ja määruse nr 36/2012 II lisa A jaos („Isikud“) oleva loetelu 291. reale, kus on loetletud nende isikute nimed, kelle rahalised vahendid ja majandusressursid külmutatakse (edaspidi koos „vaidlusalused loetelud“). Tema ametikoha kohta seal öeldud, et ta on „ASM International General Trading, LLC [...] peadirektor“. Apellandi „[s]ugulaste/äripartnerite/üksuste või partnerite/sidemete“ hulgas on seal nimetatud „Samer Foz[i], Aman Holding[ut (Aman Dimashq JSC)]“ ning „ASM International General Tradin[g], LLC[-d]“.

7 Apellandi nime vaidlusalustesse loeteludesse kandmise põhjendused olid igas loetelus sõnastatud identselt:

„Juhtiv ettevõtja, kellel on isiklikud ja perekondlikud ärihuvid ja tegevused paljudes Süüria majandussektorites, sealhulgas Aman Holdingu (varem tuntud kui Aman Group) kaudu. Saab Aman Holdingu kaudu majanduslikku kasu juurdepääsust ärivõimalustele ning toetab [Bashar Al-Assadi] režiimi, sealhulgas osalemise kaudu režiimi toetatud Marota City arendamisest. Alates 2012. aastast on ta ka töötanud ASM International [General] Trading LLC peadirektorina.

On samuti seotud oma venna Samer Foziga, kes on alates 2019. aasta jaanuarist [Euroopa Liidu] poolt loetellu kantud, kui Süürias tegutsev juhtiv ettevõtja, kes toetab režiimi või saab sellest kasu.“

8 Euroopa Liidu Nõukogu jättis otsusega 2020/719, millega pikendati otsuse 2013/255 kohaldamist kuni 1. juunini 2021, ja rakendusmäärusega 2020/716 apellandi nime vaidlusalustesse loeteludesse, sest põhjendused ei muutunud.

9 Otsusega 2021/855, millega pikendati otsuse 2013/255 kohaldamist kuni 1. juunini 2022, ja rakendusmäärusega 2021/848 jättis nõukogu apellandi nime vaidlusalustesse loeteludesse, muutes esiteks tema ametiülesannete kirjeldust ja teiseks tema loeteludesse kandmise põhjendusi (edaspidi „2021. aasta põhjendused“).

10 Nii on esiteks tema ülesandeid seal edaspidi kirjeldatud kui „[äriühingu] District 6 Company asutaja, Easy Life Company asutajapartner“. Kustutati kanne „ASM International General Trading, LLC“ ja „[äriühingu] Asas Steel Company aseesimees“ lisati kui apellandi „[s]ugulased/äripartnerid/üksused või partnerid/sidemed“.

11 Teiseks on 2021. aasta põhjendused sõnastatud järgmiselt:

„Suurärimees, kellel on isiklikud ja perekondlikud ärihuvid ja tegevused paljudes Süüria majandussektorites. Ta saab rahalist kasu juurdepääsust ärivõimalustele ning toetab Süüria režiimi. Ajavahemikul 2012–2019 töötas ASM International [General] Trading LLC peadirektorina.

On samuti seotud oma venna Samer Foziga, kes on alates 2019. aasta jaanuarist nõukogu poolt loetellu kantud, kui Süürias tegutsev suurärimees, kes toetab režiimi või saab sellest kasu. Koos vennaga viib ta ellu mitmeid äriprojekte, eelkõige Adra al-Ummaliyya piirkonnas (Damaskuse äärelinnad[, Süüria]). Nende projektide hulka kuuluvad tehas kaablite ja kaablitarvikute tootmiseks ning projekt päikeseenergiast elektrienergia tootmiseks. Samuti tegelesid nad [Bashar Al-Assadi] režiimi nimel mitmesuguse tegevusega koos [Iraagi ja Levandi Islamiriigiga (ISIL), Daesh], sealhulgas relvade ja laskemoona tarnimisega nisu ja nafta eest.“

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

- 12 Apellant esitas hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 12. mail 2020 ja mida menetluse käigus muudeti, paludes tühistada esialgsed aktid, 2020. aasta loeteludesse jätmise aktid ja vaidlusalused aktid teda puudutavas osas, esitades kuus väidet, millest esimese väite kohaselt on tehtud hindamisviga, teise väite kohaselt on rikutud proportsionaalsuse põhimõtet, kolmanda väite kohaselt on rikutud omandiõigust ja vabadust tegeleda majandustegevusega, neljanda väite kohaselt on võimu kuritarvitatud, viienda väite kohaselt on rikutud põhjendamiskohustust ning kuuenda väite kohaselt on rikutud kaitseõigusi ja õigust õiglasele kohtulikule arutamisele.
- 13 Üldkohus analüüsis kõigepealt viendat ja kuuendat väidet, mille ta tagasi lükkas, ning seejärel – vaidlustatud kohtuotsuse punktides 71–179 – esimest väidet.
- 14 Sellega seoses analüüsis Üldkohus sissejuhatavate kaalutluste järel loetellu kandmise põhjendusi, mis olid seotud iga loetellu kandmise kriteeriumiga, nõukogu esitatud tõendite asjakohasust ja usaldusväärust, seejärel loetellu kandmise selle kriteeriumi ulatust, mis puudutab seost isiku või üksusega, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, ning apellandi perekondlikke ärihuve Aman Holdingus ja ASM International General Tradingus.
- 15 Apellandi perekondlike ärihuvide kohta Aman Holdingus märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 137, et apellant oli vaidlusaluseid akte puudutavalt nõuetekohaselt tõendanud, et 22. novembril 2020 ja seega enne nende vastuvõtmist võõrandas ta oma osaluse Aman Holdingus ning et pärast seda võõrandamist ei olnud tal selles äriühingus vastutavat ametikohta, mistõttu ei saanud nõukogu nende aktide puhul tugineda tema osalusele selles äriühingus, et tõendada seost apellandi ja tema venna Samer Fozi vahel. Üldkohus järeldas selle kohtuotsuse punktis 144, et esialgseid akte ja 2020. aasta loeteludesse jätmise akte puudutavalt oli nõukogu piisavalt tõendanud seost apellandi ja tema venna Samer Fozi vahel nende ärisidemete tõttu Aman Holdingus, kuid vaidlusaluste aktide puhul see nii ei olnud.
- 16 Apellandi perekondlike ärihuvide kohta ASM International General Tradingus leidis Üldkohus selle kohtuotsuse punktides 149 ja 155, et esialgseid akte puudutavalt oli nõukogu piisavalt tõendanud seost apellandi ja tema venna Samer Fozi vahel nende ärisidemete tõttu ASM International General Tradingus, kuid 2020. aasta loeteludesse jätmise aktide ja vaidlusaluste aktide puhul see nii ei olnud, sest see äriühing likvideeriti 25. veebruaril 2020.
- 17 Apellandi ja tema venna Samer Fozi erinevate tegevuste kohta ISILiga Süüria režiimi nimel märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 161–164:
- „161 2021. aasta põhjenduste sõnastuse kohaselt hõlmavad erinevad Süüria režiimi nimel ISILiga tehtavad tegevused muu hulgas „relvade ja laskemoona tarnimist nisu ja nafta eest“.
- 162 Veebisaidilt Pro-justice pärineva teabe põhjal võib järeldada, et [apellant] ja tema vend tegutsesid Süüria režiimi nimel, sealhulgas relvade ja laskemoona tarnimise eest nisu ja nafta eest. Nimetatud veebisaidi kohaselt toimus kaubandus siis, kui ISIL kontrollis kogu Süüriat, mida kinnitas ka ISILi juht. Veebisaidil The Syria Report on märgitud, et nisuvedu muu hulgas ISILi kontrollitavates piirkondades teostab Aman Holdingu tüdarettevõtja, mis on veel üks tegur, mis näitab Samer Fozi tähtsust Süüria režiimi jaoks. Veebisaidi Reuters kohaselt tegutseb Aman Holding, mida juhib perekond Foz, Süüria režiimi nimel teraviljakaubanduses. Viimati nimetatud veebisaidil on märgitud, et Aman Holding tegeleb teraviljakaubanduse eesmärgil vahendustegevusega Süüria riigile kuuluva äriühinguga

Hoboob. Aman Holding kinnitab, et ta importis 2013. aastal Süüriasse nisu. Lõpuks tegutses Araabia Ühendemiraatides asuv ASM International General Trading samuti nisukaubanduses, nagu nähtub veebisaitidest Arab News ja Al Arabiya.

- 163 Seega, nagu nähtub eespool punktist 162, esitas nõukogu kohtupraktika tähenduses piisavalt konkreetsete, täpsete ja ühtelangevate kaudsete tõendite kogumi. Seega on 2021. aasta põhjenduste see osa piisavalt põhjendatud. Seda järeldust ei sea kahtluse alla [apellandi] tõendamata argument, et need süüdistused tulenevad kategoorilistest ja seega põhjendamatumest väidetest.
- 164 Järelikult tuleb 2021. aasta põhjenduste selle osa kohta järeldada, et nõukogu on piisavalt tõendanud [apellandi] ja Samer Fozi vahelist seost nende erinevate tegevuste tõttu, millega nad Süüria režiimi nimel ISILiga tegelesid.“
- 18 Üldkohus märkis pealkirja „Järeldused seose kohta isikuga, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid“ all vaidlustatud kohtuotsuse punktides 165–167:
- „165 Esimesena tuleneb eeltoodust, et [apellandil] on oma venna Samer Foziga ärisuhetega seotud sidemed. Kõigepealt tõendas nõukogu esialgsete aktide vastuvõtmise kuupäeval, et [apellandil] ja Samer Fozil olid pereettevõtjate Aman Holding ja ASM International General Trading kaudu ärisuhted. Mis puudutab seejärel 2020. aasta loeteludesse jätmise akte, siis nõukogu tõendas, et kahel vennal on nimetatud pereettevõtja kaudu ärisuhted. Mis puudutab lõpuks 2021. aasta loeteludesse jätmise akte, siis nõukogu tõendas, et [apellandil] ja tema vennal on ärisuhted, kuna nad tegutsesid koos ISILiga Süüria režiimi nimel.
- 166 Ärisidemete olemasolu [apellandi] ja tema venna Samer Fozi vahel väljendub samuti kooskõlastatud tegevuses nende aktsiaportfellide haldamises. [...]
- 167 Lõpuks ei väida [apellant] oma menetlusedokumentides, et ta oleks katkestanud oma suhted Samer Foziga või temast distantseerunud. Seetõttu on [apellandi] ja tema venna vahelised sidemed alles.“
- 19 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 177 leidis Üldkohus, et apellandi nime vaidlusalustesse loeteludesse kandmise põhjuseks on piisavalt põhjendatud seotus isikuga, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, mistõttu seda kriteeriumi arvestades on tema nime kandmine kõnealustesse loeteludesse õigustatud. Selle kohtuotsuse punktis 179 lükkas Üldkohus esimese väite põhjendamata tagasi, ilma et oleks olnud vaja analüüsida apellandi teiste vastuväidete põhjendatust, millega sooviti kahtluse alla seada teisi loetellu kandmise kriteeriume.
- 20 Lõpuks lükkas Üldkohus tagasi neljanda väite, seejärel teise ja kolmanda väite koos ning jättis seega hagi tervikuna rahuldamata.

Poolte nõuded ja menetlus Euroopa Kohtus

- 21 Apellant palub Euroopa Kohtul:
- tühistada vaidlustatud kohtuotsus osaliselt osas, milles jäeti rahuldamata tema vaidlusaluste aktide peale esitatud tühistamishagi;

- tühistada vaidlustatud aktid teda puudutavas osas;
 - kohustada nõukogu eemaldama tema nimi otsuse 2013/255 ja määruse nr 36/2012 lisadest ning
 - mõista kohtukulud välja nõukogult.
- 22 Nõukogu palub Euroopa Kohtul:
- jätta apellatsioonkaebus rahuldamata;
 - teise võimalusena jätta rahuldamata apellandi nõue, et nõukogu kohustataks eemaldama tema nimi otsuse 2013/255 ja määruse nr 36/2012 lisadest, ning
 - mõista kohtukulud välja apellandilt.

Apellatsioonkaebus

- 23 Apellant esitab oma apellatsioonkaebuse põhjenduseks kaheksa väidet, millest esimese kuni neljanda väite kohaselt on moonutatud tõendeid ja faktilisi asjaolusid, viienda väite kohaselt on valesti kohaldatud 21. aprilli 2015. aasta kohtuotsustest *Anbouba vs. nõukogu* (C-605/13 P, EU:C:2015:248) ja *Anbouba vs. nõukogu* (C-630/13 P, EU:C:2015:247) tulenevat kohtupraktikat, kuuenda väite kohaselt on valesti kohaldatud otsuse 2013/255 artikleid 27 ja 28 otsusega 2015/1836 muudetud redaktsioonis ning määruse nr 36/2012, mida on muudetud määrusega 2015/1828, artiklit 15, seitsmenda väite kohaselt on moonutatud faktilisi asjaolusid ja kaheksanda väite kohaselt on valesti kohaldatud tõendamiskoormist käsitlevaid norme.

Vastuvõetavus

Poolte argumendid

- 24 Nõukogu väidab esimese võimalusena, et apellatsioonkaebuse väited on vastuvõetamatud, kuna vaidlustatud kohtuotsuse vaidlustatud punktid ei ole vastupidi ELTL artikli 256 lõike 1 teise lõigu, Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 58 esimese lõigu ning Euroopa Kohtu kodukorra artikli 168 lõike 1 punkti d ja artikli 169 lõike 2 nõuetele täpselt välja toodud. Seetõttu tuleks apellatsioonkaebus tunnistada tervikuna vastuvõetamatuks.
- 25 Apellant vaidleb neile argumentidele vastu, väites, et lisaks iga apellatsioonkaebuse väite põhjendamiseks esitatud argumentatsioonile on apellatsioonkaebuse sissejuhatavas osas osutatud vaidlustatud kohtuotsuse punktidele 162, 167 ja 177, milles on toodud Üldkohtu järeldused, mida ta peab vääraks.

Euroopa Kohtu hinnang

- 26 Sissejuhatuseks tuleb märkida, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale tuleneb ELTL artikli 256 lõike 1 teisest lõigust, Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 58 esimesest lõigust ning Euroopa Kohtu kodukorra artikli 168 lõike 1 punktist d ja artikli 169 lõikest 2, et apellatsioonkaebuses tuleb näidata täpselt selle kohtuotsuse arvustatavad osad, mille tühistamist

nõutakse, ning samuti seda nõuet konkreetselt toetavad õiguslikud argumendid; kui seda ei tehta, on apellatsioonkaebus või asjaomane väide vastuvõetamatu (23. novembri 2021. aasta kohtuotsus nõukogu vs. Hamas, C-833/19 P, EU:C:2021:950, punkt 50 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 27 Apellatsioonkaebusele, mis nendele nõuetele ei vasta, ei saa anda õiguslikku hinnangut, mis võimaldaks Euroopa Kohtul täita kõnealuses valdkonnas oma ülesannet ja kontrollida õiguspärasust (19. juuni 2015. aasta kohtumäärus Makhlouf vs. nõukogu, C-136/15 P, EU:C:2015:411, punkt 25, ja 17. detsembri 2020. aasta kohtuotsus Inpost Paczkomaty vs. komisjon, C-431/19 P ja C-432/19 P, EU:C:2020:1051, punkt 31 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 28 Käesoleval juhul ei vasta apellatsioonkaebus kuuenda väite osas – nagu väidab nõukogu – selles kohtupraktikas esitatud nõuetele. Apellandi esitatud argumendid selle väite põhjendamiseks ei viita nimelt ühelegi konkreetsele vaidlustatud kohtuotsuse punktile ega võimalda kindlaks teha Üldkohtu põhjendusi, mis selle kohtuotsuse punktides 79–176 esitatud kaalutluste hulgas aitasid Üldkohtul jõuda järelduseni – mida ta kinnitas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 177 –, et apellandi nime kandmine vaidlusalustesse loeteludesse oli põhjendatud, ning mille puhul oleks rikutud õigusnormi.
- 29 Apellatsioonkaebus võimaldab seevastu kindlaks teha vaidlustatud kohtuotsuse punktid, mida kritiseeritakse esimeses kuni viiendas ja kaheksandas väites, st selle kohtuotsuse punktid 161–164, ning esitab põhjendused, miks apellandi arvates on nendes punktides rikutud õigusnormi, ning see võimaldab Euroopa Kohtul teostada õiguspärasuse kontrolli. Sama kehtib seitsmenda väite kohta, mis käsitleb nimetatud kohtuotsuse punkti 167.
- 30 Sellest järeldub, et esimene kuni viies, seitsmes ja kaheksas väide on vastuvõetavad ning kuues väide tuleb vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

Sisulised küsimused

Esimene kuni neljas väide

– Poolte argumendid

- 31 Esimeses väites leiab apellant, et Üldkohus moonutas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 161–164 tõendeid, mis pärinesid veebisaidilt Pro-justice. Esiteks muutis ja moonutas Üldkohus sellel veebisaidil avaldatud artikli originaalteksti, esitledes selle autori väiteid tõendatud asjaoludena, hoolimata viimase reservatsioonidest ja ettevaatusabinõudest, kui ta kasutas sõna „süüdistatavad“ ja – kahel korral – sõna „väidetavalt“. Teiseks viitas Üldkohus ekslikult ISILi juhi viidatud kaubavahetuse kinnitusele, kuna selle artikli joonealuses märkuses viidatud URL-link viitab olematule leheküljele. Igal juhul ei ole seda kinnitust tõendatud ja seda ei toeta ükski muu allikas ning nimetatud artikkel ei ole piisavalt täpne apellandi väidetava osalemise suhtes ISILiga tehtavates tehingutes oma venna Samer Foziga.
- 32 Teises kuni neljandas väites leiab apellant, et Üldkohus moonutas tõendeid, mis pärinesid vastavalt veebisaidilt The Syria Report, veebisaidi Reuters artiklist ning – ASM International General Tradingu kohta – veebisaitidelt Arab News ja Al Arabya. Sellega seoses on veebisaidil The Syria Report viidatud Aman Holdingu tütarettevõtjale, mitte apellandi isiklikule osalemisele

tehingutes ISILiga. Veebisaidi Reuters artikkel viitab äriühingule Aman Group või Aman Holding, mitte apellandile või ISILile. Lõpuks ei ole veebisaitidel Arab News ja Al Arabya mainitud ISILi, vaid ainult ASM International General Tradingut.

- 33 Üldkohus räägib endale aga vastu, kuna ühelt poolt tunnistas ta vaidlustatud kohtuotsuse punktis 137, et apellant võõrandas oma osaluse Aman Holdingus enne vaidlusaluste aktide vastuvõtmist ja et pärast seda võõrandamist ei olnud tal enam selles äriühingus vastutavat ametikohta. Teiselt poolt leidis Üldkohus, et nende aktide osas ei saanud nõukogu tugineda apellandi osalemisele Aman Holdingus, et tõendada seost apellandi ja tema venna Samer Fozi vahel. Nii diskrediteeritakse vaidlustatud kohtuotsuse punktis 137 veebisaidi The Syria Report artikkel, mis on aegunud. Sama kehtib veebisaidi Reuters artikli kohta.
- 34 Samuti räägib Üldkohus endale vastu, kuivõrd ta möönis, et ASM International General Trading oli likvideeritud, ning kuivõrd ta leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 155, et ärisidemed tema ja tema venna Samer Fozi vahel ASM International General Tradingus ei olnud 2020. aasta loeteludesse jätmise aktide ja vaidlusaluste aktide osas piisavalt põhjendatud. Veebisaitidel Arab News ja Al Arabya pärit tõendid on seega samuti aegunud.
- 35 Leides, et neljalt mainitud veebisaidilt pärit tõendid võivad kinnitada seost apellandi ja tema venna Samer Fozi vahel ISILiga tehtud tehingute raames – kuigi need tõendid sellist seost ei tõendanud –, ei olnud Üldkohus järjekindel ja moonutas faktilisi asjaolusid. Järelikult tuleb kõik need tõendid Üldkohtu kasutatud kaudsete tõendite kogumist välja jätta.
- 36 Nõukogu arvates ei ole esimene kuni neljas väide põhjendatud.

– *Euroopa Kohtu hinnang*

- 37 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt puudub Euroopa Kohtul apellatsioonkaebuse puhul pädevus tuvastada faktilisi asjaolusid ja põhimõtteliselt ka uurida tõendeid, mida Üldkohus on nende faktiliste asjaolude tõendamiseks kasutanud. Kui sellised tõendid on hangitud õiguspäraselt ning kui on järgitud õiguse üldpõhimõtteid ja tõendamiskoormist ning tõendite hankimist käsitlevaid menetluseeskirju, on nimelt üksnes Üldkohus pädev hindama talle esitatud tõendite väärtust, välja arvatud juhul, kui neid on moonutatud (vt selle kohta 1. oktoobri 2020. aasta kohtuotsus Cham Holding vs. nõukogu, C-261/19 P, EU:C:2020:781, punkt 66 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 38 Niisuguse moonutamisega on tegemist siis, kui uute tõendite abita on ilmne, et olemasolevatele tõenditele antud hinnang on selgelt väär. Moonutamine peab siiski nähtuma selgelt toimiku materjalidest, ilma et oleks vaja faktilisi asjaolusid ja tõendeid uuesti hinnata. Lisaks, kui apellant väidab, et tõendeid on moonutatud, peab ta pealegi täpselt osutama tõenditele, mida Üldkohus on tema arvates moonutanud, ning tooma välja hindamisvead, millest tulenevalt Üldkohus tema arvates tõendeid niimoodi moonutas (29. novembri 2018. aasta kohtuotsus Bank Tejarat vs. nõukogu, C-248/17 P, EU:C:2018:967, punkt 44 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 39 Mis puudutab käesoleval juhul veebisaidi Pro-justice aruande väljavõttesse, mida Üldkohus esimese väite kohaselt moonutas, siis vastab tõele, et Üldkohus ei tsiteerinud seda väljavõtet vaidlustatud kohtuotsuse punktis 162 sõna-sõnalt, vaid mainis sisuliselt selle sisu, kasutades sõnastust, mis on rohkem kinnitav, jättes viitamata selles aruandes kasutatud sõnadele „süüdistatav“ ja „väidetavalt“. Üldkohtu antud hinnang sellele tõendile ei ole siiski ilmselgelt väär, kuna sellest aruandest nähtub, et üks nimeliselt mainitud ISILi juht kinnitas, et apellant ja tema

vend Samer Foz tegelesid Süüria režiimi nimel ISILiga mitmesuguse äritegevusega. Lisaks, kuigi apellant väidab, et joonealuses märkuses viidatud URL-link ei ole enam aktiivne, ei nähtu selle kohtuotsuse punktist 162, et Üldkohus oleks oma hinnangu rajanud sellele allikale. Igal juhul ei võimalda ainuüksi apellandi esitatud tõend tuvastada, et see link ei olnud varem aktiivne, eelkõige ajal, mil Üldkohus seda aruannet arvesse võttis.

- 40 Tuleb lisada, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 111, mida apellatsioonkaebuses ei ole vaidlustatud, leidis Üldkohus, et see veebisaidi Pro-justice aruanne on mõistlik ja usaldusväärne tõend. Seega osas, milles apellant väidab, et nimetatud aruanne ei olnud täpne, tuleb see argument põhjendamatuks tagasi lükata.
- 41 Mis puudutab teist kuni neljandat väidet, milles apellant väidab, et Üldkohus moonutas veebisaitidelt The Syria Report, Reuters, Arab News ja Al Arabya pärit tõendeid, millele on samuti viidatud nimetatud punktis 162, siis ei too apellant täpselt välja, milles see moonutamine seisneb, vaid piirdub väitega, et need ei saa tõendada ega kinnitada ärisuhte olemasolu tema ja tema venna Samer Foz vahel, kuna need asjaolud ei viidanud ei isiklikult temale ega ISILile, vaid äriühingutele, st Aman Groupile, Aman Holdingule ja ühele tema tüdrukojale ning ASM International General Tradingule.
- 42 Mis puudutab aga apellandi väidet, et tegemist on aegunud või vananenud tõenditega, kuna ta võõrandas oma osaluse Aman Holdingus 7. oktoobril 2020 ja ASM International General Trading likvideeriti 25. veebruaril 2020, nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 133 ja 149 tuvastas, siis selgub, et apellant oli selle argumenti Üldkohtule juba esitanud, nagu nähtub selle kohtuotsuse punktides 103–112.
- 43 Samuti väitis apellant juba Üldkohtus, et tema nime ei ole mitmes neilt veebisaitidelt pärit artiklis mainitud, nagu nähtub selle kohtuotsuse punktides 98–102.
- 44 Üldkohus leidis nimetatud kohtuotsuse punktides 98–112 – mida käesolevas apellatsioonkaebuses ei ole vaidlustatud – siiski, et tegemist on usaldusväärsete ja asjakohaste tõenditega, nagu need, mis esitati veebisaidil Pro-justice.
- 45 Kõigist neist asjaoludest ilmneb, et apellant püüab nii nende argumentide kui ka ülejäänud esimese väite põhjendamiseks esitatud argumentidega tegelikult saavutada, et Euroopa Kohus annaks uue hinnangu faktilistele asjaoludele ja tõenditele, mis ei kuulu käesoleva kohtuotsuse punktis 37 viidatud kohtupraktika kohaselt tema pädevusse apellatsioonimenetluses. Selles osas on sellised argumentid vastuvõetamatud.
- 46 Lõpuks tuleneb argument, et Üldkohtu põhjendused, mis on esitatud ühelt poolt vaidlustatud kohtuotsuse punktides 137 ja 155 ning teiselt poolt selle kohtuotsuse punktides 162–164, on omavahel vastuolus, nimetatud kohtuotsuse väärtust tõlgendamiseks. Nimelt, nagu nõukogu õigesti väidab, ei põhine Üldkohtu järeldused viimati nimetatud punktides apellandi seotusel nende äriühingutega konkreetsel kuupäeval – vastupidi sellele, mida märkis Üldkohus sama kohtuotsuse punktides 137, 144 ja 155. Lisaks nähtub eelkõige vaidlustatud kohtuotsuse punktides 129, 143, 145 ja 146, mida käesolevas apellatsioonkaebuses ei ole vaidlustatud, et apellant oli neisse äriühingutesse koos oma venna Samer Foziga enne võõrandamist ja likvideerimist tõesti kaasatud. See argument tuleb niisiis põhjendamatuks tagasi lükata.
- 47 Järelikult tuleb esimene kuni neljas väide osaliselt vastuvõetamatuna ja osaliselt põhjendamatuks tagasi lükata.

Viies väide

– Poolte argumendid

- 48 Viiendas väites väidab apellant, et Üldkohus kohaldas vääralt kohtupraktikat, mis tuleneb 21. aprilli 2015. aasta kohtuotsustest *Anbouba vs. nõukogu* (C-605/13 P, EU:C:2015:248) ja *Anbouba vs. nõukogu* (C-630/13 P, EU:C:2015:247), leides vaidlustatud kohtuotsuse punktis 164, et nõukogu on õiguslikult piisavalt tõendanud seost apellandi ja tema venna Samer Fozi vahel tulenevalt nende ja ISILi vahel Süüria režiimi nimel toimunud erinevatest tegevustest, ning seega nõuet, et esineks piisavalt konkreetsete, täpsete ja ühtelangevate kaudsete tõendite kogum selle kohtupraktika tähenduses. Kuna kõiki tõendeid, mis pärinesid veebisaitidelt Pro-justice ja The Syria Report, veebisaidil Reuters avaldatud artiklist ning – ASM International General Trading LLC puhul – veebisaitidelt Arab News ja Al Arabya, on moonutatud, puudub Üldkohtu vastuvõetavaks tunnistatud tõendite kogumil sisu.
- 49 Nõukogu leiab, et viies väide ei ole põhjendatud.

– Euroopa Kohtu hinnang

- 50 Käesoleval juhul eeldavad argumendid, mille apellant esitas viienda väite põhjendamiseks, et Üldkohus moonutas – nagu ta oma esimese kuni neljanda väite põhjendamiseks väitis – tõendeid, mis pärinesid vaidlustatud kohtuotsuse punktis 162 viidatud veebisaitidelt ja mille alusel Üldkohus selle kohtuotsuse punktis 164 kinnitas, et apellant esitas seoses vaidlusaluste aktide põhjenduste selle osaga, mis käsitleb apellandi ja tema venna Samer Fozi vahelist seost tulenevalt nende ja ISILi vahel Süüria režiimi nimel toimunud erinevatest tegevustest, piisavalt konkreetsete, täpsete ja ühtelangevate kaudsete tõendite kogumi kohtupraktika tähenduses, mis tuleneb 21. aprilli 2015. aasta kohtuotsustest *Anbouba vs. nõukogu* (C-605/13 P, EU:C:2015:248) ja *Anbouba vs. nõukogu* (C-630/13 P, EU:C:2015:247), millele on viidatud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 158.
- 51 Kuna aga esimesele kuni neljandale väitele antud vastusest, mis on esitatud käesoleva kohtuotsuse punktis 47, tuleneb, et apellant heitis niisugust moonutamist vaidlustatud kohtuotsuse kohta ette tulemuselt, tuleb viies väide tulemusetuna tagasi lükata.

Kaheksas väide

– Poolte argumendid

- 52 Kaheksandas väites kinnitab apellant, et Üldkohus kohaldas vääralt tõendamiskoormist reguleerivaid norme, kuna ta leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 163, et väidet, et ta teostas koos oma venna Samer Foziga erinevaid tegevusi koos ISILiga Süüria režiimi nimel, ei saa kahtluse alla seada tema argument – mis on väidetavalt põhjendamatu –, et need süüdistused tulenevad „kategorilistest“ ja Üldkohtu sõnul „põhjendamatu“ kinnitustest. Sellega seoses on apellant alati eitanud, et tal oleks olnud mis tahes suhe ISILiga, ning vastupidise tõendamine tähendaks negatiivse asjaolu tõendamist ja seega nn *probatio diabolica*'t. Vastavalt Euroopa Kohtu praktikale lasub tõendamiskoormis nõukogul, kes esitas – nagu enne tõendatud – mitterahuldavaid ja Üldkohtu moonutatud tõendeid.

53 Nõukogu leiab, et see väide ei ole põhjendatud.

– *Euroopa Kohtu hinnang*

54 Kaheksandas väites väidab apellant sisuliselt, et Üldkohus rikkus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 163 tõendamiskoormist käsitlevaid norme, kuna ta leidis, et järeldest, millele ta jõudis seoses 2021. aasta põhjenduste selle osa piisava põhjendatusega, mis puudutab apellandi ja tema venna Samer Fozit erinevaid tegevusi, mida nad teostasid koos ISILiga Süüria režiimi nimel, ei sea kahtluse alla apellandi argument, et need süüdistused tulenevad põhjendamatu väidetest.

55 Üldkohtu sellest kaalutlusest ei nähtu aga, et Üldkohus oleks rikkunud tõendamiskoormist käsitlevaid eeskirju.

56 Sellega seoses tuleb esiteks märkida, et nimetatud kaalutus põhineb Üldkohtu sõltumatul hinnangul vaidlustatud kohtuotsuse punktis 162 viidatud nõukogu esitatud tõenditele, mille puhul Euroopa Kohus ei ole vastupidi apellandi argumentides esitatud eeldusele ja tulenevalt käesoleva kohtuotsuse punktides 39–47 tuvastanud, et Üldkohus on neid moonutanud. Teiseks selgub, et Üldkohus analüüsis nõukogu esitatud tõendite asjakohasust ja usaldusväärsust mitte ainult vaidlustatud kohtuotsuse punktides 98–112, vaid ka otsuse 2013/255, mida on muudetud otsusega 2015/1836, artikli 27 lõikes 3 ja artikli 28 lõikes 3 sätestatud tingimuste seisukohast selle kohtuotsuse punktides 170–176, kusjuures neid erinevaid punkte apellatsioonkaebuses ei vaidlustatud.

57 Lõpuks ei märgi apellant, et ta esitas Üldkohtule tõendeid, mida viimane ei uurinud.

58 Sellest järeldest, et tõendamiskoormist reguleerivate normide väidetavat rikkumist käsitleva väite varjus palub apellant tegelikult Euroopa Kohtul asendada Üldkohtule esitatud tõenditele antud hinnang ja tõendusliku väärtuse määramine enda hinnanguga, mis käesoleva kohtuotsuse punktis 37 korratud kohtupraktika kohaselt ei kuulu Üldkohtu pädevusse apellatsioonimenetluses.

59 Neid kaalutlusi arvestades tuleb kaheksas väide vastuvõetamatus tõttu tagasi lükata.

Seitsmes väide

– *Poolte argumendid*

60 Seitsmendas väites väidab apellant, et Üldkohus moonutas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 167 faktilisi asjaolusid seoses tema ja tema venna Samer Fozit vahelise seose puudumisega, leides, et apellant ei väitnud oma menetlusdokumentides, et ta on katkestanud suhted Samer Foziga või temast distantseerunud. Apellant on oma menetlusdokumentides korduvalt kinnitanud, et tal ei ole oma venna Samer Foziga enam mingeid äri- või kutsealaseid suhteid, eelkõige Üldkohtule esitatud repliigi punktides 92–99, kus ta märkis muu hulgas, et ta ei olnud esimeses kohtuastmes hagiavalduse esitamise ajal oma venna Samer Foziga üheski ettevõttes, äriühingus, partnerluses või projektis seotud.

61 Nõukogu arvates ei ole see väide põhjendatud.

– *Euroopa Kohtu hinnang*

- 62 Seitsmendas väites heidab apellant Üldkohtule ette, et viimane moonutas tema menetlusdokumentides esitatud väiteid, leides vaidlustatud kohtuotsuse punktis 167, et apellant ei väida, et ta on katkestanud suhted Samer Foziga või temast distantseerunud, kuigi apellant märkis just nimelt, et tal ei ole temaga enam mingeid ärisuhteid.
- 63 Kõnealused punkti 167 esimeses lauses toodud kaalutlused on siiski vaid üks põhjendustest, mis toetavad Üldkohtu järeldust apellandi seotuse kohta isikuga, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, ning mis tugineb peamiselt selle kohtuotsuse punktides 165 ja 166 esitatud põhjendustele, milles on tuvastatud apellandi ja tema venna Samer Fozi vaheliste ärisuhete olemasolu. Ent apellatsioonkaebus kas ei puuduta neid viimati nimetatud väiteid või – kuivõrd need tuginevad kõnealuse kohtuotsuse punktidele 162–164 – vaieldi neile esimeses kuni viiendas ja kaheksandas väites vastu tulemusetult, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktidest 47, 51 ja 59.
- 64 Kuna mainitud põhjendused toetavad õiguslikult piisavalt vaidlustatud kohtuotsuse punkti 167 teises lauses tehtud järeldust, ei saa apellandi väidetud võimaliku moonutamise – eeldusel, et see on tõendatud – tagajärg olla vaidlustatud kohtuotsuse tühistamine. Sellest järeldub, et seitsmes väide tuleb tulemusetuna tagasi lükata.
- 65 Kuna apellatsioonkaebuse ühegi väitega ei nõustunud, tuleb apellatsioonkaebus tervikuna rahuldamata jätta.

Kohtukulud

- 66 Vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida selle kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste lahendamisel, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.
- 67 Kuna nõukogu on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja apellant on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb apellandi kohtukulud jätta tema enda kanda ja mõista temalt välja nõukogu kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kuues koda) otsustab:

1. Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.

2. Jätta Amer Fozi kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja Euroopa Liidu Nõukogu kohtukulud.

Allkirjad